

ALERT

EEN UITGAVE VAN *BRAL* VZW
federatie voor actieve bKlaars

Afzender :	België - Belgique
Bral vzw Zaterdagplein 13 1000 Brussel	P.B. - P.P. BRUSSEL X BC 6381

jaargang 20 - nummer 356 - november 2009
verschijnt maandelijks
afgiftekantoor BRUSSEL X - P3A9102

de lijn van bral

Stad goes Neo

De manier waarop Stad Brussel onlangs communiceerde over de volgende ontwikkeling van 'haar' Heizelvlakte, doet vragen rijzen over haar openbaarheid van bestuur waarmee ze op andere gelegenheden loopt te pronken.

Eind oktober plande de Stad Brussel een nieuwe publieke vergadering op de Heizel. De Brusselse burgemeester en twee schepenen gaven er uitleg over de stand van zaken van het Neo-project, ofte hun plannen voor de Heizel. Heel weinig mensen waren echter op de hoogte gebracht van deze 'raadpleging'.

De slechte manier van communiceren (uitnodiging schaars verspreiden en niet op de gemeentelijk website of in het maandblad zetten...) is een schrijnend voorbeeld van hoe de Stad er maar niet in lijkt te willen slagen op een gecoördineerde manier de bewoners bij die herinrichting te betrekken.

Tot vandaag is de stem van de bewoners in dit dossier niet gehoord. Er is op gewestelijk niveau nochtans al jaren een kader gecreëerd om zulke gebieden te plannen, namelijk via het richtschema. Dat moet een overleg garanderen tussen de verschillende betrokken partijen. Maar Stad Brussel verkiest om een eigen koers te varen. Waar blijft de (inter-)gewestelijke coördinatie?

Sarah Hollander

Voorzitter Bral vzw

Wijkcomités zijn niet meer de enigen die vragen om krachtige maatregelen tegen het teveel aan auto's. Ook *Leefmilieu Brussel* heeft overtuigende argumenten. © Comité Sint Anna uit Oudergem

 anders mobiel

uitstoot van fijn stof moet 80% dalen in Brussel

Nu 2009 op zijn eind loopt, staat Europa aan de vooravond van het jaar 0 voor de luchtkwaliteit. Vanaf 2010 moeten alle lidstaten en hun regio's nieuwe normen respecteren. Om dat ook in Brussel te flikken, hebben onze gewest-ministers een mobiliteitsrevolutie nodig. Of een mirakel.

fijn stof

Eerst over het fijn stof, misschien de bekendste aller vervuilers. De norm voor fijn stof is eigenlijk niet nieuw; we overtreden ze al sinds 2005. Maar relatief nieuw is dat ons land geen uitstel krijgt van de Europese Commissie. België heeft duidelijk niet genoeg

gedaan om de luchtvervuiling te doen dalen en slechte leerlingen verdienen geen uitstel, vindt Europa.

Concreet wil dat zeggen dat we nu al jaren de Europese wetgeving overtreden. Want na een verbetering begin van deze eeuw, vooral te danken aan de veranderingen die de EU

vervolg pagina 2

oplegde aan de industrie en de verbrandingsovens, blijft de concentratie fijn stof nu al vijf jaar stabiel. Lees: veel te hoog.

Dat geldt ook voor Brussel. Elk jaar gaat een aantal van onze zes meetstations meer dan de maximale 35 keer in het rood¹. Het meetstation in Haren zat midden oktober alweer aan 57 overschrijdingen. Ook Heembeek en Molenbeek zitten als vanouds boven de voorgeschreven 35 keer. Zelfs het beter gelegen Sint-Agatha-Berchem zal dit jaar de norm niet halen. 40 overschrijdingen al. En dan moet de traditionele wintersmog nog komen. Alleen in de meetstations van Ukkel en in Sint-Lambrechts-Woluwe meten we dit jaar aanvaardbare fijn-stofconcentraties. Voor de volksgezondheid is dit natuurlijk allemaal erg nadelig.

stikstof en ozon

Voor een aantal andere vervuilende stoffen treden er nieuwe normen in werking vanaf 2010. Voor sommige van die pollutanten levert dat geen problemen op. Voor lood en benzeen zitten we bijvoorbeeld op koers. Dankzij de EU is de uitstoot van die stoffen sterk gedaald.

Maar voor stikstofoxiden (NOx) en ozon staan we er slecht voor. Als de weergoden ons gunstig gezind zijn, kunnen we de norm voor ozon halen. Wordt het daarentegen een hete zomer, dan is dat doel buiten ons bereik.

Van de maximale concentraties voor NOx kunnen we voorlopig alleen maar dromen. Zowel Vlaanderen als Brussel zal die norm zonder twijfel met de autobanden treden. En de Commissie zal ons daarvoor allicht sanctioneren.

-20%

Dat verhoogt wel de druk om eindelijk de maatregelen te nemen die de Commissie al lang van ons verwacht: onder meer de invoering van lage-uitstootzones en fiscale maatregelen. De binnenstad van Amsterdam is al enkele jaren niet-toegankelijk voor oudere vrachtwagens – i.e. vrachtwagens die niet voldoen aan de euro-4 norm. Ook in Stockholm wordt dit systeem al toegepast met een fikse daling van de uitstoot tot gevolg. Ook de stadstol in Londen en Stockholm hebben een gunstig gevolg gehad op de uitstoot. En van de slimme kilometerheffing kunnen we nog meer goeds verwachten.

Helaas is druk van bovenaf broodnodig om onze overheid te doen bougeren. In haar regeerakkoord en in de beleidsverklaring voor het komende politieke jaar herneemt de gewestregering de doelstelling die al in het gewestelijk ontwikkelingsplan van 2002 stond: -20% autoverkeer. Maar over de concrete

instrumenten blijft het nog altijd vaag: slimme kilometerheffing of tol en lage-uitstootzones zijn... niet geheel uitgesloten. de actieplannen

Ondertussen zou Leefmilieu Brussel begonnen zijn met de opmaak van het *Wetboek Klimaat/Lucht* en het nieuwe *Gewestplan Klimaat/lucht*. En de regering denkt er aan *Iris 2*, het nieuwe ontwerp-mobiliteitsplan dat de vorige regering klaar stoomde, aan te passen en vervolgens goed te keuren. Het zal nog een hele klus worden om één gemeenschappelijke marsrichting te steken in die diverse documenten. Het ontwerp *Iris 2* was immers een zootje dat de geit en de kool wou sparen. Een duidelijke keuze voor een reductie van het autoverkeer stond er niet in en de zorg voor de luchtkwaliteit was onvoldoende aanwezig. Het vorige luchtplan fietste trouwens met een boogje rond de heikele mobiliteitskwesaties heen. Als plannen zo erg naast elkaar lopen, komt het met de luchtkwaliteit natuurlijk niet in orde.

We mogen ook het verbruik van stookolie voor verwarming niet vergeten. Vooral op het vlak van NOx praat ons gebouwenpark een hartig woordje mee, met bijna de helft van de uitstoot. Ongeveer twee derde daarvan komt van de gezinnen, één derde van de kantoren. Op dit front is er heel wat ambitie en er zijn ook veel maatregelen gepland. De energieprestaties van onze gebouwen zijn één van de belangrijkste werven van deze regering.

-80%

Maar zelfs als deze regering eindelijk een nieuwe flinkheid vindt, *Iris 2* grondig herziet en zo de eeuwige belofte van de -20% autoverkeer waarmaakt, en zelfs als ze onze gebouwen energiezuiniger maakt, zullen we de normen niet halen. Leefmilieu Brussel heeft berekend dat we de uitstoot van NOx niet

moeten verminderen met 20%, maar moeten halveren om de norm te halen. Voor fijn stof moet op sommige plaatsen zelfs een reductie van 70 tot 80% gerealiseerd worden! Die reductie moet voornamelijk van het verkeer komen, de grootste boosdoener. 72% van de uitstoot van fijn stof komt van het transport. Conclusie: we moeten zeker mikken op een sterkere daling van het verkeer dan die 20%. De huidige realiteit op onze grote ringlanen en invalswegen tonen dat een halvering van het verkeer ook noodzakelijk is voor de leefbaarheid van deze stad.

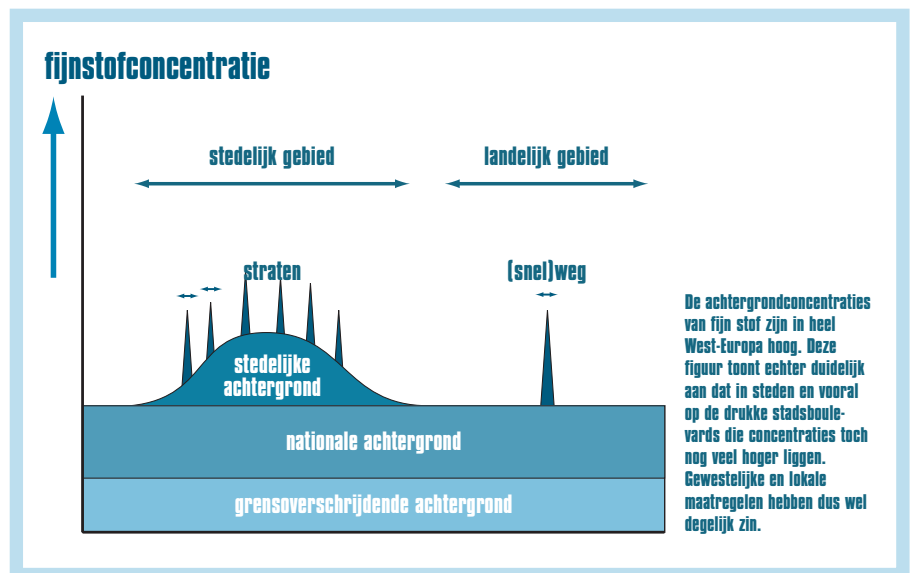
de non-doelstelling

Die analyse dateert al van jaren geleden. Dus moeten we concluderen dat deze regering er met haar regeerakkoord bewust voor gekozen heeft om de Europese doelstellingen niet te halen. Niet volgend jaar en niet binnen vijf jaar. We zullen de sancties wel betalen zeker?

Een vaak terugkerend argument in deze discussie is dat het grootste deel van de vervuiling afkomstig is uit het buitenland en dat het buitenland het probleem dan ook maar moet oplossen. En inderdaad, de zogenaamde *achtergrondconcentraties* zijn overal in West-Europa erg hoog. Maar ook de bijdrage van de stad zelf is aanzienlijk. En op drukke stadsboulevards zorgt het lokale verkeer nog eens voor een sterk verhoogde piek. Met andere woorden: maatregelen op het niveau van de stadsboulevards en de hele stad hebben wel degelijk zin. Het is dus niet toevallig dat Ukkel veel minder overschrijdingen telt dan Haren en Heembeek, dicht bij de ring.

Trouwens, als iedereen voor eigen deur veegt, is de straat proper – dat weet iedereen.

1. Dat wil zeggen dat we een concentratie optekenen van meer dan 50 microgram fijn stof per kubieke meter.

De achtergrondconcentraties van fijn stof zijn in heel West-Europa hoog. Deze figuur toont echter duidelijk aan dat in steden en vooral op de drukke stadsboulevards die concentraties toch nog veel hoger liggen. Gewestelijke en lokale maatregelen hebben dus wel degelijk zin.

nieuwe vergunningsaanvraag voor kantoorcomplex aan de Ninoofsepoort

Ze heten nu wel de Nautea-torens, maar eigenlijk zijn het gewoon de Watan-torens van weleer. Op deze cruciale plaats langs het kanaal wordt net zoals in 2006 een vergunning gevraagd voor 1000-en m² kantoren.

Dit schreven we drie jaar geleden in Alert: “Kijk, dat noemen wij nog eens toeval. We lezen net dat de leegstand bij kantoren zeer groot blijft en meteen steekt een oud kantoorproject opnieuw de kop op. Het geloof in het optrekken van de markt is duidelijk nog groot.” Sinds 2006 is de markt is echter nog voor geen meter opgetrokken.

gehalveerde vergunningsaanvraag

Dit verklaart mogelijk dat de voorliggende vergunning slechts de helft van het eigenlijke project betreft, zowat 8.800 m² kantoren. De andere helft zou snel volgen. Hiervoor moet nog een investeerder gezocht worden. We zouden er bijna op hopen. Als we iets kunnen missen is het een half afgewerkt slecht project.

oude doos bis

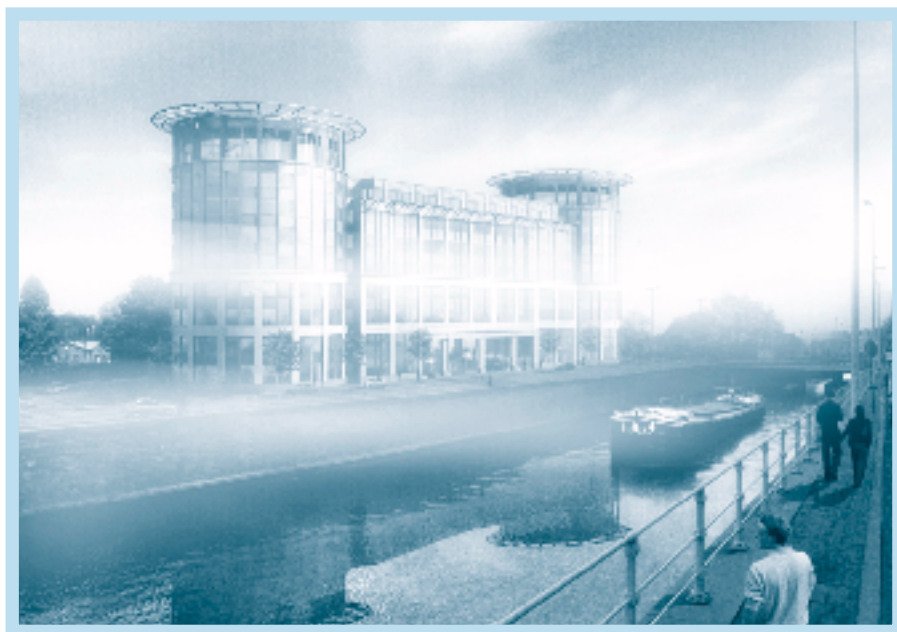
Ook deze Alert-paragraaf uit 2006 kunnen we naar vandaag *copy-pasten*: “Comités uit de buurt vrezen dat deze toren niet de juiste manier is om het kanaal in het stadsweefsel te integreren. Een beetje verder langs het kanaal staat een gelijkaardige toren van Babel, de KBC, ook al van Atelier d’Art Urbain. Dat heeft ook niet bepaald meer leven gebracht aan het kanaal. De comités zien meer heil in een goede heraanleg van de openbare ruimte, met horeca, handel en vooral veel woningen. En ze vragen een globale oplossing voor heel de stedenbouwkundige chaos rond de Ninoofsepoort.”

masterplan Ninoofsepoort

Hun verzuchtingen werden gehoord. De vorige regering maakte werk van een globaal plan voor de Ninoofsepoort. Alleen spijtig dat het Watan-project toen al min of meer beklonken was. De gemeente Molenbeek kon de stedenbouwkundige lasten alvast goed gebruiken. Om de pijn te verzachten, werden aan de andere kant van de straat wel woningen, sportinfrastructuur en een park voorzien. En de verkeerschaos zou aangepakt worden. Voorlopig is het echter wachten op concrete stappen.

vertragingscarroussel?

Brussel moet de riem aantrekken en de regering zal daarom bepaalde infrastructuur-

De Watan-torens in de mist. Of is het smog?

werken moeten uitstellen. Ook de heraanleg van de Ninoofsepoort zou op de helling of toch op de wachtlijst komen te staan, zo vernamen we via de media. Het aanpakken van de Ninoofsepoort is namelijk het vervolg op de heraanleg van de Westelijke Kleine Ring richting Sainctelettesquaire. Werken die op hun beurt verbonden zijn aan de herinrichting van de Havenlaan, ook mogelijk op de wachtlijst. De kanaalzone zou dus één van de grote werven van deze legislatuur moeten worden. En koken kost geld.

lichte paniek

Wij kregen hier al schrik dat van alle plannen alleen dit overbodig en autoaanzuigend kantoorproject zou overblijven. Het is nog niet helemaal duidelijk maar volgens onze informatie zou er wel nog geld zijn voor de heraanleg van de Ninoofsepoort. Beliris – de federale geldpot voor Brussel – diende een project van vergunningsaanvraag in voor het park en de regering zou er zich dra over uitspreken. Ook de heraanleg van de Westelijke Kleine Ring zou op de prioriteitenlijst blijven staan. Laat ons hopen. Want zonder die heraanleg denkt de Stad Brussel er zelfs nog niet aan de centrale lanen aan te pakken. Afwachten dus.

enkele tips

Laat ons de voorziene woningen niet aan de overkant bouwen, maar gewoon op de plaats van het geplande kantoorproject. Daar liggen de woningen veel beter ingebed in het stadsweefsel. Aan een autovrije kanaaloever, met open-

baar vervoer bij de hand én op veilige wandelafstand van de handel/horeca in Molenbeek en Brussel. Althans als de voorziene plannen voor de Ninoofsepoort met daarin ook een nieuwe fiets- en wandelbrug worden doorgezet.

containerdorp?

Nog een – tijdelijke- mogelijkheid: zet er een containerdorp. Aan de overkant van het kanaal wil men de modernistische Brunfauttoren restaureren, maar men weet niet waar naartoe met al die mensen tijdens de renovatie. Er is dus een enorme nood aan tijdelijke woningen. In Amsterdam bestaat er een heus containerdorp voor studenten. Misschien kan iets soortgelijks hier soelaas bieden.

praktische hinderpalen

Is die zone in het Gewestelijk Bestemmingsplan (GBP) nu toch wel niet ingekleurd als kantoorzone zeker! Laat dat echter geen probleem zijn. Deze regering is sowieso van plan het GBP bij te schaven. Het geknipte moment dus om dit akkefietje te regelen.

Een groter probleem is echter dat er al stedenbouwkundige lasten werden betaald voor dit project. En die terugbetalen is dan weer niet zo voor de hand liggend. Misschien laten de eigenaars deze wel vallen als ze de woningen mogen bouwen. Dat deden ze trouwens wat verderop al met het GOMB-project *Terrassen aan de Sluis*.

Ondertussen kan de natuur gewoon zijn gang gaan. Zij maakte er al een prachtig moeras van. Boven de Zenne nog wel.

het verdeelde parkeerfront

Begin 2009 keurde het Brusselse parlement de parkeerordonnantie goed. Deze ordonnan- tie verdeelt het gewest in duidelijk afge- bakende parkeerzones. Er zouden groene, rode en blauwe zones. Tenzij je een bewoner, mindervalide of hulpverleners bent, moet je in een groene zone één euro per uur betalen. In de rode zones betaal je 2 euro per uur. Blauw betekent gratis voor iedereen, welis- waar slechts voor twee uur. Eén en ander lijkt

heel wat duidelijker dan negentien verschil- lende parkeerregimes. De gemeenten innen het geld en vijftien procent daarvan is voor het Gewest. Maar niet alle gemeenten zien dat systeem zitten. Etterbeek, Koekelberg, Sint-Lambrechts-Woluwe en Sint-Pieters Woluwe tekenden alvast beroep aan bij de Raad van State. Zij zijn het niet eens met de gewestelijke inmenging in hun gemeente- lijke autonomie.

nieuwste Bralbrochure in de rekken!

In deze 28 pagina's tellende kleurrijke, tweeta- lige, praktische en vlot leesbare brochure 'Ook jij maakt de stad!' laten we **10 Brusselse bewo- nerscomités** aan het woord. De brochure bevat heel wat praktische informatie voor Brusselaars die zich willen engageren en misschien plannen hebben om een buurt- of bewonerscomité op te richten. Elk interview wordt doorspekt met **10 keer 3 geïllustreerde actiemiddelen** en **3 tips** 'om Brussel beter te maken'. We hebben

een (weldoordachte) selectie moeten maken uit de tientallen actieve Brusselse bewoners- comités. Bij de 'geselecteerden': Neerpede Blijft!, Buurtcomité Centrum-Nieuwland, buurtcomités Jules Lahaye en Prudent Bols, Vies Brussel, Save the City Gardens, Wijkco- mité Sint-Lambertusstraat en nog vijf andere. Interesse in een papieren versie van de brochure van "Ook jij maakt de stad!"? Contacteer Joost Vandenbroele via joost@bralvzw.be.

goed nieuws voor Michel en Adel

Veel buurtbewoners zagen het niet zitten dat de kapperszaak en het restaurant op de hoek van de Visverkopers- en Ortsstraat moesten wijken voor één trendy kledingswinkel. Hun protest wierp vruchten af. De Stad Brus- sel gaf een negatief advies. Michel en Adel hebben nu zicht op nog menig jaar knip- en keukenplezier.

Een eerste aanvraag werd vorig jaar al afge- wezen door de Stad Brussel. De beoogde win- kel was buitenproportioneel groot en gomde zomaar de woningen op de eerste verdieping

weg. In de tweede aanvraag werd de winkel wat kleiner en zijn er twee luxeappartementen voorzien op de eerste verdieping.

de erfenis van Hotel Central

Het probleem blijft dat deze plannen geen rekening houden met het sociale evenwicht en de commerciële diversiteit in de Dan- saertwijk. Ook het akkoord dat in 1997 werd bereikt tussen de toenmalige eigenaar van het huizenblok, Stad Brussel en 9 verenigingen

Zaterdag 05.12.2009

Loop **storm** voor het **klimaat**

14u - Luxemburgplein - Brussel
www.klimaatcoalitie.be

 Klimaat Coalitie

De Klimaatcoalitie roept je op deel te nemen aan de manifestatie van 5 december. Ook Bral maakt er deel van uit. Op die dag zitten de regeringsleiders samen in Kopen- hagen om een vervolg te breien aan het fameuze Kyoto-protocol. Het doel: nieuwe en ambitieuze doelstellingen formuleren om de broeikasgassen terug te dringen. Nu de verbintenissen van Kyoto in 2012 aflopen, wil de Klimaatcoalitie laten zien dat de opwarming van de aarde wel dege- lijk voor véél mensen een probleem is. Wat onze vertegenwoordigers in Kopenhagen er hopelijk toe aanzet forse standpunten in te nemen aan de onderhandelingstafel. Hiervoor willen we 10.000 enthousias- telingen verzamelen aan het Europese Parlement. We beloven alvast dat de sfeer aangenamer zal zijn dan op de gemiddelde boerenbetoging. De boodschap zelf zal echter evenmin mis te begrijpen zijn. Zin om ons daar op te zoeken? Dat kan, wij nemen onze Bralvlag mee als jij je vrienden en familie mobiliseert.

Wat: Manifestatie
Wanneer: 5 december om 14u
Waar: Luxemburgplein – metro Troon

Brussel, transitiestad

Sinds een half jaar is de internationale beweging *Transition Towns* naar onze stad overgewaaid. We praten er over met trekker Dries Maes.

Transition Towns willen zoveel mogelijk van onze productie lokaal organiseren. Op onze braakliggende terreinen kunnen we bijvoorbeeld perfect tijdelijke moestuintjes inrichten. © Transition Towns Nederland

Toen Dries een paar jaar geleden terug kwam uit het buitenland, maakte hij op een cursus kennis met het concept Transition Towns. Hij was snel verkocht. Maar het ontbrak hem aan medestanders om iets op te zetten. Toen het *Huis voor Stadsvernieuwing* in Sint-Joost een vergadering over het thema organiseerde, was hij er als de kippen bij.

“Transition Towns of TT zijn geboren in Engeland uit vrees voor *piekolie*, het besef dat de olievoorraad eindig is”, vertelt hij. “Onze olievoorraden gaan stilaan dalen, terwijl de vraag naar olie blijft stijgen. Daardoor zal de prijs op korte tijd enorm de hoogte ingaan. De impact op ons leven zal enorm zijn want voor bijna alles wat we doen, hebben we olie nodig.”

“De leidraad van de eerste Transition-actie, in het kleine Engelse stadje Totnes, was: als we wachten op de regering, zijn we allemaal dood. We moeten ons groeperen om zelf onze lokale gemeenschap minder afhankelijk te maken van olie: ons transport duurzamer organiseren, lokaal organisch voedsel kweken, betere

huizen bouwen... Belangrijk is ook dat deze initiatieven de samenhang binnen de gemeenschap verhogen.”

Waar staan we in Brussel?

“Op dit moment hebben we een groep van 50 à 60 geïnteresseerden. Er groeit een lokale groep in Sint-Joost en één in de Vijfhoek, plus een thematische groep rond landbouw in de stad. Maar het aantal echte trekkers ligt nog laag. We hopen nieuw bloed aan te trekken en nieuwe groepen te lanceren op onze introductiedag op 21 november.”

Hoe coördineer je zoveel verschillende initiatieven?

“Er is eigenlijk geen echte coördinatie. We willen een open netwerk zijn, met zo weinig mogelijk structuur, gebaseerd op de principes van open source. De trekkers van het eerste uur, wij dus, willen dan ook binnen het jaar ontslag nemen om te voorkomen dat we tot een soort organisatie uitgroeien. De contactpersonen van elke groep moeten dan instaan voor de uitwisseling. Meer niet. De Engelse groepen blijven ondertussen

groeien. In Totnes is 70% van de bevolking al met een actie van TT in contact gekomen.”

De acties van de Transition Towns volgen meestal oude recepten als biokorven of wijk-composteren. Wat is de meerwaarde van de beweging?

“Transition Towns willen mensen samen brengen die hetzelfde denken, die iets willen ondernemen, maar niet weten hoe te beginnen. Het concept kan dat doen omdat het mensen makkelijk mobiliseert.”

Hoe zie jij de relatie tussen deze beweging en het klassieke middenveld?

“Natuurlijk moeten we zoveel mogelijk samenwerken met het middenveld. We zijn complementaire partners. Met politieke discussies en beleidsbeïnvloeding houden wij ons bijvoorbeeld niet bezig. TT nemen geen standpunt in, maar lanceren alleen lokale initiatieven. We willen ook onafhankelijk zijn van de overheid.”

Lokale productie staat centraal. Sommigen vrezen dat iedereen z'n eigen groenten moet gaan kweken en z'n eigen trui moet breien.

(lacht) “Nee hoor. We willen niet terug naar de middeleeuwen. We hebben in de toekomst nog steeds zware industrie nodig, want die produceert veel efficiënter. Maar ze moet dat wel doen met duurzame materialen. En we moeten ze combineren met activiteiten die kleinschalig zijn waar het kan. Korte productieketens zijn belangrijk. Binnen 30 jaar zou alles wat nodig is in de wijk, zo dicht mogelijk bij die wijk geproduceerd moeten worden: in de wijk, in de regio, nationaal waar nodig. En de meest gespecialiseerde dingen zullen blijven uit andere landen komen.”

Introductiedag op 21 november (details nog niet bekend) of op 9 december om 19 u in de Markten. Meer info op www.entransition.be.

wapperen & manifesteren

21 november troont de lpb-kring je mee langs enkele 'Bxl'se Wappers'. Op het programma:

- * Laarbeekbos & de nog niet verbrede ring
- * het geplande distributiecentrum BILC (naast Thurn & Taxis)
- * een nog intacte Vooruitgangstraat
- * de Godin-site. Toekomstig winkelparadijs?

present: Bral, lpb, Greenpeace, La Fonderie & vele anderen

afpraak: 10u halte 'brandweer' aan het UZ

www.lpbontkring.be

5 december trekt de klimaat-coalitie door Bxl. Check p. 5 of www.klimaatcoalitie.be

Alert is het maandelijks berichtenblad van Bral vzw

redactie/administratie :

Bral vzw
Zaterdagplein 13 - 1000 BRUSSEL
T 02 217 56 33
F 02 217 06 11

medewerkers :

Ben Bellekens, Dina Claes, An Descheemaeker, Ingrid Dujardin, Hilde Geens, Marianne Stevens, Steyn Van Assche, Joost Vandenbroele, Piet Van Meerbeek

verzending: Etiket, een deelwerking van Atelier Groot Eiland vzw. 02/511 97 66

jaarabonnement : € 10 te storten op rekening 001-2154937-61 van Bral vzw - 1000 BRUSSEL

copyright © : overname van artikels aanbevolen mits bronvermelding

